

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาความต้องการการดูแลและการได้รับการดูแลของผู้ป่วยเอดส์ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเอดส์ที่เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาลของรัฐในจังหวัดสงขลา เลือกกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 186 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมิถุนายน 2547 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความต้องการการดูแลและการดูแลที่ได้รับของผู้ป่วยเอดส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความต้องการการดูแลของผู้ป่วยเอดส์ และแบบวัดการได้รับการดูแลของผู้ป่วยเอดส์เท่ากับ .87 และ .89 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (paired t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการการดูแลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการการดูแลสูงสุด ในด้านการดูแลให้ความอบอุ่นใจไม่โดดเดี่ยว รองลงมาคือ ด้านการสร้างกำลังใจให้สู้ชีวิต ด้านการดูแลเคารพเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และด้านการดูแลเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย ตามลำดับ
2. กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการได้รับการดูแลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการได้รับการดูแลสูงสุด ในด้านการดูแลให้ความอบอุ่นใจไม่โดดเดี่ยว รองลงมาคือ ด้านการดูแลสร้างกำลังใจให้สู้ชีวิต ด้านการดูแลเคารพเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และด้านการดูแลเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย ตามลำดับ
3. เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความต้องการการดูแลและการได้รับการดูแลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .001$ ในทุกด้านและโดยรวม

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถเก็บได้ตามสัดส่วนที่กำหนด ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บตามสัดส่วนที่กำหนดไว้คือ โรงพยาบาลศูนย์ 72 ราย โรงพยาบาลจังหวัด 58 ราย โรงพยาบาลชุมชน 56 ราย แต่เก็บข้อมูลจริงได้จำนวน 81, 67, 38 ราย ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงพยาบาลชุมชนบางแห่ง พบว่า ผู้ป่วยเอดส์ไม่ให้ความ

ร่วมมือเข้าร่วมในการวิจัย อาจเนื่องมาจากโรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลขนาดเล็ก 30 เตียง ผู้ป่วยกลัวว่าจะมีผู้อื่นในชุมชนรู้ถึงการติดเชื้อของตนและอาจทำให้ถูกสังคมรังเกียจได้ จึงไม่ยินยอมเปิดเผยการเป็นโรคเอดส์ให้กับบุคคลอื่นทรานนอกจากพยาบาลที่ให้การดูแล นอกจากนี้การเก็บข้อมูลได้มีการกำหนดระยะเวลาในช่วงระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมิถุนายน 2547 ในช่วงระยะเวลาที่เก็บข้อมูลในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลจังหวัด มีผู้ป่วยเอดส์ที่มีอาการจากการติดเชื้อโรคฉวยโอกาสเข้ารับการรักษาจำนวนมากกว่าโรงพยาบาลชุมชน ผู้วิจัยจึงได้เลือกเก็บตัวอย่างในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลจังหวัดควบคู่กับการเก็บข้อมูลในโรงพยาบาลชุมชน จนได้ตัวอย่างครบจำนวน 186 ราย ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้กับโรงพยาบาลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ศึกษา ได้แก่ โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ของกระทรวงสาธารณสุข

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ผู้ป่วยมีความต้องการการดูแลในระดับมากแต่ได้รับการดูแลในระดับน้อยคือ ความต้องการด้านการสร้างกำลังใจให้สู้ชีวิต (ได้แก่ การดูแลเกี่ยวกับการพูดคุยให้กำลังใจ) ส่วนความต้องการด้านการดูแลเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย (ได้แก่ การดูแลเกี่ยวกับแหล่งสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ความรู้และคำแนะนำในเรื่องโรคและการปฏิบัติตัว) และด้านการดูแลให้ความอบอุ่นใจไม่โดดเดี่ยว (ได้แก่ การดูแลเกี่ยวกับการมีเวลาพูดคุยหรือรับฟังปัญหาต่างๆ ของผู้ป่วย และการแนะนำสถานที่ในหอผู้ป่วย) ทั้ง 2 ด้าน เป็นความต้องการการดูแลอยู่ในระดับปานกลางแต่ได้รับการดูแลอยู่ในระดับน้อยหรือไม่ได้รับการดูแล ความต้องการในเรื่องดังกล่าวเป็นความต้องการการดูแลทั้งทางด้านจิตใจ เศรษฐกิจ ดังนั้นพยาบาลควรตระหนักและให้ความสำคัญถึงพฤติกรรมให้การดูแลที่เน้นลักษณะของการให้คำแนะนำ ให้เวลาและพูดคุยให้กำลังใจเอาใจใส่ผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการเน้นให้การแนะนำหรือประสานกับหน่วยสังคมสงเคราะห์ช่วยเหลือทางการเงินในรายที่มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า ผู้ป่วยมีความต้องการการดูแลน้อยแต่ได้รับการดูแลในระดับมาก เป็นการได้รับการดูแลที่ผู้ป่วยรับรู้ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิบัตร เป็นการให้การดูแลที่ดีที่พยาบาลควรยึดปฏิบัติตลอดไป

3. การดูแลที่พบว่า สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้ เป็นเรื่องของการที่พยาบาลปกปิดความลับไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้ป่วยให้ผู้อื่นทราบ การที่พยาบาลไม่พูดตอกร้าให้ผู้ป่วยรู้สึกเสียใจเกี่ยวกับโรคที่ผู้ป่วยเป็น การเปิดโอกาสให้ญาติหรือเพื่อนสนิทไว้ใจในการได้ร่วมให้การดูแลหรือ

การตัดสินใจ พยายามพูดคุยด้วยวาจาไพเราะและสุภาพ พยายามให้การดูแลโดยไม่ได้มีการแบ่งแยกจากผู้ป่วยโรคอื่น และพยายามให้ความเคารพกับผู้ป่วยทุกราย การที่ผู้ป่วยรับรู้ถึงการได้รับการดูแลที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการ ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกถึงควมมีคุณค่าในตนเอง มีศักดิ์ศรีเป็นการเพิ่มกำลังใจ ลดความเครียดและวิตกกังวลใจ ดังนั้นพยาบาลจึงควรยึดและปฏิบัติพฤติกรรมที่ดีนั้นทุกครั้งและตลอดไปในการให้การดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ เพื่อให้ผู้ป่วยรู้สึกถึงการได้รับการดูแลที่ดี

ด้านการศึกษาพยาบาล

1. การให้การดูแลทางด้านจิตสังคมมีความสำคัญ และมีความละเอียดอ่อนที่จำเป็นต้องมีทักษะการให้การดูแล จึงควรจัดวิชาการหรือโครงการอบรมในเรื่องของการให้การดูแลผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ เพื่อให้พยาบาลมีความรู้มีความตระหนักและสามารถให้การดูแลที่ตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และจิตสังคมรวมถึงการสนับสนุนและการให้คำปรึกษาแนะนำกับผู้ป่วยได้ดียิ่งขึ้น

2. สถาบันการศึกษาพยาบาล ควรสอดแทรกเน้นเนื้อหาและทักษะเกี่ยวกับการให้การดูแลทางด้านจิตสังคมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ รวมถึงความสามารถในการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้ในการทำงาน

ด้านการวิจัยทางการพยาบาล

1. ศึกษาวิธีการพัฒนาการดูแลทางด้านจิตสังคมสำหรับการให้การดูแลผู้ป่วยเอดส์มากขึ้น

2. ศึกษาเพิ่มเติมเปรียบเทียบในเรื่องของความต้องการด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาของผู้ป่วยเอดส์ที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลาม ทั้งนี้เพื่อดูความแตกต่างของศาสนามีผลต่อความต้องการหรือไม่

3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการให้การดูแลที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยเอดส์ได้